

Järjestöt tuplaavat saadut kehitysyhteistyöeurot

Selvitys: Järjestöt sijoittivat viime vuonna 110 miljoonaa euroa omaa rahaa kehitysyhteistyöhön ja globaalikasvatukseen.

KANSALAI SJÄRJESTÖT KERÄSIVÄT vuonna 2016 vähintään 110 miljoonaa euroa sijoitettavaksi kehitysyhteistyöhön sekä kotimaassa tehtävään kehitysviestintään ja globaalikasvatukseen. Rahamäärä on huomattava, kun sitä vertaa järjestöjen saamaan julkiseen kehitysyhteistyörahoitukseen. Vuonna 2016 järjestöjen kehitysyhteistyöhön budjetoitiin valtionavustusta 65 miljoonaa euroa ja varsinaiset maksutukset olivat noin 70 miljoonaa euroa.

Lisäksi järjestöissä tehtiin 460 000 tuntia vapaaehtoistyötä. Kun mukaan lasketaan karkea arvio vapaaehtoistyön

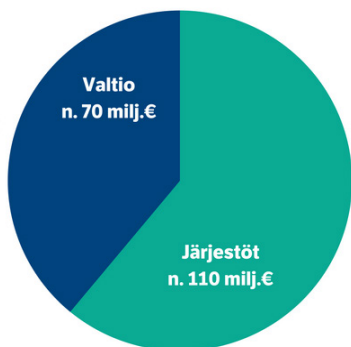
sekä järjestöjen saamien tavaralahjoitusten ja palveluiden arvosta, järjestöt hankkivat vähintään kaksinkertaisen määrän varoja kehitysyhteistyöhön verrattuna ulkoministeriön myöntämiin järjestöavustuksiin.

Merkille pantavaa on myös se, että sekä järjestöjen itsensä keräämä rahoitus että järjestöissä tehtävä vapaaehtoistyö ovat lisääntyneet selvästi vuoteen 2014 nähden, jolloin Keva teki vastaavan kyselyn. Tuolloin järjestöt keräsivät yksityisiä lahjoituksia noin 90 miljoonaa euroa, ja vapaaehtoistyötä järjestöissä tehtiin arviolta 90 000 tuntia.

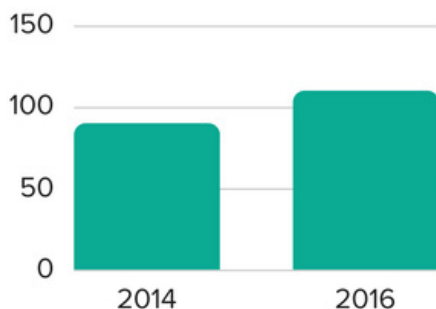
YKSITYISTEN HENKILÖIDEN TUKI on järjestöille tärkeää. Kyselystä käy ilmi, että suomalaisilla on halua toimia eriarvoisuuden ja köyhyyden poistamiseksi – ja yksi tapa toimia on lahjoittaa rahaa kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön. Järjestöt ovat panneet merkille, että lahjoittaminen on lisääntynyt Suomen vuonna 2016 toteuttamien, yli 40 prosentin kehitysyhteistyöleikkausten jälkeen.

Tämä on järjestöille merkittävä muutos, sillä kyselyn perusteella juuri yksityisten henkilöiden tekemät yksittäiset ja säännölliset lahjoitukset sekä jäsenmaksut ovat tärkeimpiä varainhankinnan muotoja.

Osalle vastaajista yritysyritysyritys, testamentit, tapahtumat, tuotemyynti, säätiöt sekä ulkomainen rahoitus ovat hyvin tärkeitä ja niiden rooli voi tulevaisuudessa kasvaa entisestään. Järjestöt ovat myös valmiita kokeilemaan täysin uusia varainhankintakeinoja.

JÄRJESTÖJEN ITSE KERÄÄMÄN RAHOITUKSEN SUHDE VALTION AVUSTUKSEEN.

LEIKKAUSTEN TEKEMÄÄ 45 MILJONAN euron lovea järjestöjen kehitysrahoitukseen ei kuitenkaan ole saatu lahjoituksilla paikattua. Leikkausten jälkeen moni järjestö on laajentanut tai suunnittelee laajentavansa rahoituspohjaansa ja varainhankintaa on lisätty, mikä onkin tuottanut tulosta, sillä järjestöt keräsivät 20 miljoonaa enemmän rahaa vuonna 2016 verrattuna leikkauksia edeltävään vuoteen 2014. Kurottavaa on kuitenkin vielä yli puolet jäljellä.

Nopeasti toimeenpantujen leikkausten takia osa järjestöistä kertoi käyttäneensä juuri vuonna 2016 erityisen paljon omaa rahoitusta turvatakseen kehitysyhteistyöhankkeidensa hallitun alasajon. Järjestörahoituksen epävarmuus mainittiin useassa vastauksessa. Erityisesti monet pienet järjestöt sekä kehitysviestintää, globaalikasvatusta ja vaikuttamistyötä tekevät järjestöt ovat huolissaan tulevaisuu-

destaan.

VARAINHANKINTA TUO MUKANAAN myös omat haasteensa. Se vaatii järjestöiltä resursseja, mikä asettaa erikokoiset järjestöt helposti eriarvoiseen asemaan, vaikka myös monet pienet ja vapaaehtoisin voimin toimivat järjestöt tekevät vaikuttavaa kehitysyhteistyötä. Järjestöt ovat myös huolissaan siitä, että varainhankinta vie resursseja ydintoiminnoista.

Myös lisääntynyt kilpailu julkisista avustuksista ja yksityisistä lahjoittajista koettiin haasteena. Toisaalta monessa vastauksessa tuotiin esiin myös tarve lisätä yhteistyötä sekä järjestöjen että muiden kehitystoimijoiden kesken. Huolta herättää myös se, miten kasvava tarve kerätä rahaa vaikuttaa tapoihin viestiä kehittyvistä maista. Järjestöjen varainhankinnan voidaan nähdä olevan ristiriidassa kehitysviestinnän tavoitteiden kanssa, jos sillä ylläpidetään stereotyyppistä kuvaa kehitysmaiden asukkaista passiivisina avun vastaanottajina.

Kyvystä hankkia rahaa ei myöskään saisi tulla peruste valtionavustuksen saamiselle. Järjestöjä ei tule arvottaa sen mukaan, kuinka paljon ne onnistuvat keräämään rahaa eri lähteistä, vaan tärkeintä on se mitä saadaan aikaan.

”Isona haasteena pienen järjestön näkökulmasta, on mahdollisuus saada jatkossakin julkista rahoitusta rahassa mitattuna pienille hankkeille, mutta joilla voidaan paikallisesti saada erittäin hyviä tuloksia aikaan.”

Kepa teki kesällä 2017 kyselyn kansalaisjärjestöjen keräämästä kehitysrahoituksesta ja vapaaehtoistyön määrästä. Kyselyyn vastasi 39 järjestöä, jotka keräsivät vuonna 2016 yhteensä 55,5 miljoonaa euroa yksityistä rahoitusta kehitysyhteistyöksi laskettavaan toimintaan ja joissa tehtiin 230 000 tuntia vapaaehtoistyötä. Mukana oli isoja ulkoministeriön useampivuotista ohjelmataukea saavia järjestöjä, hanketukea, viestintä- ja globaalikasvatustukea saaneita järjestöjä sekä sellaisia järjestöjä, jotka eivät ole saaneet mitään julkista tukea kehitysyhteistyöksi laskettavaan toimintaan. Vuonna 2016 ulkoministeriön tukea kehitysyhteistyöhön sai yhteensä 105 suomalaista kansalaisjärjestöä. Kun vastaajajoukkoa vertaa kaikkiin suomalaisiin kehitysyhteistyön parissa toimiviin järjestöihin, voidaan arvioida, että suomalaisten järjestöjen kehitysyhteistyöhön keräämä yksityinen rahoitus nousee vähintään 110 miljoonaan euroon vuodessa. Vapaaehtoistyön määrä on arvioitu mukaan noin 460 000 tuntia vuodessa, mikä vastaa vuositasolla noin 250 henkilötyövuotta. Kysely oli jatkoa vuonna 2015 tehdylle selvitykselle Miljoonien aktiivisten kansalaisten maa – Selvitys suomalaisjärjestöjen kehitysyhteistyörahoituksesta.